

SVETSKI DAN BORBE PROTIV HEPATITISA - 28. jul 2020.

04.08.2020

S ciljem da se podstakne preventiva, omogući edukacija i bolje razumevanje epatitisa-zapaljenja jetre kao velikog zdravstvenog problema, obeležava se Svetski dan borbe protiv hepatitisa. U Srbiji od hepatitisa boluje oko 450 hiljada ljudi, a u svetu oko dve milijarde. To je deset puta više nego od HIV-a.

Virus hepatitisa A prenosí se fekalno-oralnim putem i strujanjaci kažu da je to bolest prljavih ruku. Prenosi se kontaktom, vodom i hranom. Uzrokuje akutnu vrstu hepatitisa, dok hronični ne postoji. Hepatitis A koji je uz B i C najrasprostranjeniji, najmanje je opasan oblik ovog oboljenja. U narodu je poznat i kao zarazna utica i nalazi se u stolici obolele osobe, pa je put prenosa preko prljavih ruku. Zato je za hepatitis A najvažnija mera prevencije higijena, mada postoji i vakcina.

Â

Â

Â

Â

Â Â Virus hepatitisa B i C koje mogu da ostave posledice, daju hroničnu bolest jetre i prenose se seksualnim putem. To posebno važi za virus utice B, koji se prenosi putem krvi, tetovama, polnim putem ili vertikalnim putem (s majke na dete). Infekcija izazvana hepatitisom C često dugo vremena može proticati bez specifičnih simptoma i znakova bolesti i pacijenti je otkriju tek u poodmakloj fazi. Retko kada se pacijent obrati lekaru zbog određenih simptoma, već se najčešće hronična infekcija otkriva sasvim slučajno, prilikom sistematskih pregleda krvi, dobrovoljnog davanja krvi ili transfuzije obolelom srodniku ili prijatelju, a čak 40 odsto pacijenata ne zna na koji se način inficiralo.

Hepatitis se manifestuje abdominalnim bolom, povišenom telesnom temperaturom, hepatomegalijom (povećanje jetre). Akutno, pa i hronično oštećenje jetre najčešće

prolaze bez simptoma. Tek kada se razvije ciroza ili tumor jetre onda se bolest prepozna.

Protiv hepatitisa B

postoji vakcina koja je dobijena genetiĉkim inĉenjerinom, Āto znaĉi da je potpuno preĀiĀena, bezbedna i da ne daje neĀeljene efekte, a ukoliko pacijent primi tri doze doĀivotno ga Ātite od hepatitisa B. Vakcinisanje protiv hepatitisa B Ā, koji je sto puta zarazniji od virusa HIV, obavezan je deo programa imunizacije u naĀjoj zemlji, dok za hepatitis C ne postoji vakcina. Testiranje na hepatitis preporuĀuje se svim osobama koje spadaju u tzv. riziĀne grupe.

Kontinuirana edukacija lekara u primarnoj zdravstvenoj zaĀtiti je neophodna, kako bi se pacijenti blagovremeno uputili na testiranje i na taj naĀin spreĀile dalje komplikacije.

U Srbiji se od 2006. godine sprovodi obavezna vakcinacija dece protiv hepatitisa B, a to je najbezbednija, najjeftinija i najuspeĀnija mera prevencije, ne samo za decu veĀ i za pojedine kategorije stanovnoĀtva pod poveĀanim rizikom.

Svaki dvanaesti stanovnik planete hroniĀni je nosilac virusa hepatitisa B ili C, a svaki treĀi bio je u kontaktu sa jednim od tih virusa. MeĀu riziĀne situacije u kojima postoji moguĀnost izlaganja virusu i nastanka infekcije, spadaju izrada tetovaĀe, pirsing, stomatoloĀke ili hiruĀke intervencije obavljene nesterilisanim ili nedovoljno sterilisanim instrumentima, tretmani kod pedikira i manikira, kao i koriĀenje sredstava za liĀnu higijenu osobe inficirane virusom hepatitisa B i C.

Svetski dan hepatitisa,

se obeleĀava Ājirom sveta 28. jula 2020. godine, pod sloganom Svetske zdravstvene organizacije (SZO) â€ž BuduĀnost bez hepatitisa â€•. Ujedno se pozivaju sve zemlje i partneri da uĀine dodatne napore za postizanje globalno dogovorenih ciljeva eliminacije hepatitisa kao vaĀnog javnozdravstvenog problema do 2030. godine. Time se pomaĀe drĀavama Ālanicama da postignu konaĀni cilj â€“ eliminaciju hepatitisa kao vaĀnog javnozdravstvenog problema, kao i da se smanji smrtnost usled komplikacija hepatitisa B i C virusne infekcije za 65%, odnosno da bude manje od 500.000 umrlih osoba u svetu i da se smanji broj novih hroniĀnih infekcija ovim virusima za 90%, odnosno da bude manje od milion novih hroniĀnih hepatitisa B i C u svetu.

Ā

Ā

Deset kljuĀnih poruka SZO povodom obeleĀavanja Svetskog dana hepatitisa ove godine su:

Ā

1. Virusni hepatitisi B i

C predstavljaju vodeĀe uzroke umiranja u svetu, ali veĀina donosioca odluka i svetske javnosti nije upoznata sa ovom Āinjenicom.Ā

2. Uprkos ovoj situaciji, mnogo se moĀe uraditi:Ā hepatitis

se moĀe prevenirati, dijagnostikovati i leĀiti.

3. Većina osoba koje žive sa hepatitisom (preko 80%) nema pristup dijagnostici ili lečenju.

4. U isto vreme, povećava se broj novoinficiranih osoba zbog nedostatka preventivnih usluga.

5. Postizanje eliminacije hepatitisa do 2030. godine
će zahtevati veliko povećanje sredstava za prevenciju hepatitisa, usluge testiranja i lečenja.

6. Potrebno je da zemlje omoguće da nacionalni planovi za dijagnostikovanje i lečenje hepatitisa uključuju namensko finansiranje i investicije.

7. Zemlje treba da postignu optimalne cene za lekove i dijagnostiku.

8. Ulaganje u hepatitis je pametna odluka za sveobuhvatnije zdravstvene ishode.

9. Investiranje u dijagnostiku i lečenje hepatitisa znači sprečavanje obolevanja od ciroze i primarnog hepatocelularnog karcinoma jetre.

10. Na svetski dan hepatitisa 2020. pridružite se cilju da pomognete 325 miliona osoba.

Zaustavite neznanje i zanemarivanje virusnog hepatitisa – podelite informacije o tome.

Obrazujte sebe i druge da biste saznali rizike za virusne hepatitise i dostupnost dijagnostike.

Ako vam je dijagnostikovao hepatitis B ili C, razgovarajte sa zdravstvenim radnicima o mogućem lečenju i praćenju lečenja.

Ako se ove infekcije otkriju rano, rizik od hroničnih bolesti i velikog finansijskog opterećenja za vas i vašu porodicu može se izbeći.

Â